

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petra Šuránka v právní věci žalobkyně: **M. C.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Helénská 4, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky – Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Věkoše 416, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 10. 2015, č. j. 32 A 1/2015 – 37,

t a k t o :

- I.** V řízení **se pokračuje.**
- II.** Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 10. 2015, č. j. 32 A 1/2015 – 37, **se zrušuje.**
- III.** Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje ze dne 31. 8. 2015, č. j. KRPH-82895-14/ČJ-2015-050022, **se zrušuje.**
- IV.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů v řízení o žalobě i v řízení o kasační stížnosti.
- V.** Soudem ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, se sídlem Helénská 4, Praha 2, **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 8.228 Kč. Tato částka bude zástupci žalobkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 31. 8. 2015, č. j. KRPH-82895-14/ČJ-2015-050022, žalobkyni zajistila podle ustanovení § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem jejího předání podle právního předpisu Evropské unie [Nařízení Rady (ES)

č. 604/2013], a to na dobu 30 dnů, tj. do 29. 9. 2015. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná vysvětlila, že dne 31. 8. 2015 byla žalobkyně kontrolována v rámci pobytové kontroly prováděné hlídkou Oddělení pobytové kontroly na vlakové trase Brno – Česká Třebová – Pardubice, přičemž žalobkyně nepředložila žádný doklad. Bylo přitom zjištěno, že žalobkyně nedisponovala vízem ani jiným platným oprávněním k pobytu, rovněž ani cestovním dokladem. Proto byla žalobkyně zajištěna policií a eskortována k provedení dalších úkonů. V centrální evidenci daktyloskopických karet prostřednictvím systému EURODAC bylo zjištěno, že žalobkyně požádala v roce 2014 o mezinárodní ochranu v Rakousku, proto byla tato země následně požádána o přijetí žalobkyně. Žalovaná na základě těchto zjištění uzavřela, že je zde dán důvod pro zajištění podle ustanovení § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, neboť nezjistila, že by zde byly jakékoli překážky správního vyhoštění, vycestování nebo předání žalobkyně. Předání žalobkyně do Rakouska je totiž podle žalované potenciálně možné. Žalovaná nezjistila, že by zajištění představovalo nepřiměřený dopad do rodinného a soukromého života žalobkyně, neboť žalobkyně žádné vazby na území České republiky zjevně nemá. Žalovaná se dále zabývala otázkou, zda není možné využít mírnějšího opatření, přičemž dospěla k závěru, že mírnější opatření než zajištění nepřichází v úvahu, resp. bylo by neúčinné a neaplikovatelné vzhledem k tomu, že žalobkyně nemá na území České republiky stálou adresu (místo pobytu), na které by se mohla zdržovat. Doba zajištění byla žalovanou stanovena s ohledem na předpokládanou složitost řízení a potřebu realizovat její předání do Rakouska.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila žalobou, v níž namítala, že při zajištění žalobkyně žalovaná porušila § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 2 odst. 2, 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců a čl. 28 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Žalované vytknula, že vůbec nepřihlédla při svém rozhodování k výjimečné situaci žalobkyně, která v době zajištění byla v osmém měsíci těhotenství. Tvrdila, že žalovaná při jejím zajištění porušila zákon, neboť přijaté řešení neodpovídá konkrétním okolnostem případu, nevážila využití zvláštních opatření za účelem vycestování jako alternativy k zajištění. Trvala na tom, že její zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá Jezová ve vysokém stádiu těhotenství je nepřiměřené z důvodu neslučitelnosti s jejím zdravotním stavem. Žalobkyně stručně zmínila podmínky ubytování v tomto zařízení a vyjádřila přesvědčení, že ze své povahy nemůže vyhovovat specifickým potřebám žalobkyně jako těhotné ženy. Poukázala na § 46a odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, dle kterého nelze uložit povinnost setrvat v zařízení pro zajištění cizinců v případě, že se jedná o těhotnou ženu. Stejně pravidlo je podle žalobkyně obsaženo i v čl. 21 přepracovaného znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále též „Přijímací směrnice“). Jelikož zákon o pobytu cizinců neobsahuje omezení zajištění pro zranitelné osoby, je neslučitelný s výše uvedenou směrnicí a soud by měl přistoupit k eurokonformnímu výkladu a § 129 zákona o pobytu cizinců vykládat v souladu s Přijímací směrnicí. Vyslovila přesvědčení, že těhotné osoby by neměly být zpravidla s ohledem na jejich stav zajišťovány vůbec. Její zdravotní stav nadto představuje překážku jejího přemístění do Rakouska. Namítala, že vnitrostátní úprava je rozporu s nařízením Dublin III, protože neobsahuje definici „vážného nebezpečí útěku“, tudíž nemůže být na jejím základě omezena na osobní svobodě. Navrhovala, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 7. 10. 2015, č. j. 32 A 1/2015 – 37, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Nepřisvědčil námitce žalobkyně, že by vnitrostátní úprava byla nedostatečná vzhledem k tomu, že neobsahuje definici pojmu nebezpečí útěku,

pokračování

a že by tato úprava nebyla v souladu s čl. 28 nařízení Dublin III. Krajský soud zdůraznil, že možnost zajištění cizince je upravena i v uvedeném článku, a to za situace, kdy pro to existují závažné důvody a nelze použít jiné mírnější donucovací opatření. Žalobkyně přitom kromě odkazu na své těhotenství neuvedla, jaké mírnější prostředky by vůči ní mohly být aplikovány, zvláště když vždy namítala, že jejím jediným záměrem je cestovat do Německa za svým přítelem, o němž však neví, kde konkrétně pobývá. Soud s ohledem na tyto skutečnosti vyslovil otázku, jaké jiné okolnosti by měly vést správní orgán k závěru, že jsou zde splněny podmínky k zajištění cizince, zvláště když žalobkyně v minulosti, ač požádala o udělení mezinárodní ochrany v dalších státech, nevyčkala ani samotného rozhodnutí ve věci, případně vycestovala do jiného státu i přes kladné vyřízení. Existence vážného nebezpečí útěku proto byla v dané věci beze zbytku prokázána. Krajský soud věděl o tom, že Nejvyšší správní soud ohledně posouzení totožné právní otázky vznesl předběžnou otázku k Soudnímu dvoru Evropské unie, avšak s ohledem na požadavek rychlého vyřízení věci nemohl na odpověď vyčkat, zvláště když ani samotný Nejvyšší správní soud legálnost vnitrostátní úpravy *de facto* nezpochybil.

[4] Krajský soud při posouzení žalobních námitek a jejich nedůvodnosti přihlédl rovněž k tomu, že žalobkyně je ve vysokém stupni těhotenství, přičemž z obsahu spisu zjistil, že o potřeby žalobkyně je v tomto směru náležitě postaráno. S ohledem na situaci v Německu ve vztahu k přijímání migrantů vyslovil soud závěr, že je za daných okolností v nejlepším zájmu dosud nenarozeného dítěte žalobkyně možnost poskytnutí potřebné pomoci za určitého hygienického a zdravotního standardu při jeho porodu. Ponechat žalobkyni bez pomoci by mohlo podle soudu ohrozit dítě. Soud nepřisvědčil námitce žalobkyně ohledně nevstřícného přístupu správních orgánů, neboť, jak sama uvedla, musí být při předání žadatelů do jiného státu zkoumány podmínky v těchto zařízeních a individuální situace žadatele, přičemž zhodnocení těchto kritérií vyznívá podle soudu tak, že je na místě stěžovatelku s ohledem na nenarozené dítě zajistit na území České republiky. Stěžovatelka se totiž nemůže spolehnout na pomoc svého partnera, protože ani neví, kde jej v Německu hledat, přičemž s ním nemá ani jistý kontakt. Obavy stěžovatelky z porodu na území České republiky proto považoval za méně opodstatněné oproti riziku, kterému by byla vystavena při jejím vycestování do Německa, jak požaduje.

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) bránila kasační stížností, ve které navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Namítala, že je v pokročilém stádiu těhotenství, avšak nebyla jí poskytnuta zdravotní péče v jazyce, jemuž by rozuměla. Nebylo proto možné ověřit přesné stádium jejího těhotenství, přičemž ona sama tvrdí, že je v 9. měsíci těhotenství.

[6] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že žalovaná měla uplatnit jiné, mírnější alternativy. Soud však její těhotenství nesprávně použil jako argument pro její zajištění. Vyslovila přesvědčení, že nelze interpretovat mezinárodně právní instrumenty sloužící k ochraně práv zranitelných osob ve prospěch porušování či omezování základních práv těchto osob, a to bez ohledu na to, že datum porodu je mezi účastníky řízení sporné. Krajský soud pominul v žalobě uvedený argument, že § 129 zákona o pobytu cizinců je nutno vykládat eurokonformně a poukaz stěžovatelky na čl. 21 přepracovaného znění Příjímací směrnice. Ačkoli požádala o mezinárodní ochranu v Rakousku, musí být považována za žadatelku o mezinárodní ochranu z pohledu Příjímací směrnice a nařízení Dublin III v každém členském státě Evropské unie. Zařízení pro zajištění cizinců je pro ni zjevně nevhodné, jak ostatně konstatuje i Veřejná ochránkyně práv. Setrvala rovněž na námitce, že vnitrostátní úprava nedefinuje dostatečným způsobem termín „vážného nebezpečí útěku“.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na to, že informace o poskytnuté zdravotní péči byly stěžovatelce tlumočeny soudní tlumočnicí do jazyka anglického, kterému

jakožto úřednímu jazyku v Ghaně rozuměla. Setrvala na stanovisku, že posouzení jejího zdravotního stavu a případného stupně těhotenství je otázkou odborného posouzení lékařem, nelze proto vycházet ze subjektivních stanovisek stěžovatelky. Jestliže sama stěžovatelka uvedla, že se cítí být zdráva, nepožadovala lékařské ošetření, nebylo nutné se jejím zdravotním stavem blíže zabývat. Žalovaná se opakovaně spojila s ošetřujícím personálem v ZZC Bělá Jezová, který potvrdil, že v tomto zařízení jsou běžně umístovány těhotné ženy. Poukázala na § 176 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, který předpokládá možnost zajištění těhotné ženy v zařízení, jakož i její případný porod. Lékařem bylo potvrzeno, že stěžovatelka je po zdravotní stránce schopna pobytu v ZZC Bělá Jezová. Na základě krevního obrazu byl žalobkyni nasazen preparát železa. S ohledem na důvodovou zprávu k ustanovení § 46a odst. 1 zákona o azylu má žalovaná za to, že toto ustanovení nevylučuje zbavení svobody u zranitelných osob. Stěžovatelka neprojevila úmysl požádat v České republice o mezinárodní ochranu a nelze proto na ni hledět jako na žadatelku o mezinárodní ochranu. Nemohla proto být propuštěna ze ZZC Bělá Jezová a umístěna do přijímacího či pobytového zařízení. Podle čl. 3 a 7 Příjímací směrnice žadatele o mezinárodní ochranu v jednom členském státě nelze automaticky chápat jako žadatele o mezinárodní ochranu i v dalších zemích EU. Opačné tvrzení stěžovatelky je proto neopodstatněné. Příjímací směrnice stanoví v čl. 8 – 11 důvody a záruky zajištěných osob, včetně zajištění zranitelných osob. Tyto podmínky nebyly žalovanou porušeny.

[8] Žalovaná dále vyjádřila přesvědčení, že podmínky zajištění stěžovatelky stanovené v nařízení Dublin III a zákoně o pobytu cizinců dodržela a veškeré své úvahy náležitě odůvodnila. Zkoumala možnost využití mírnějších opatření. Setrvala na stanovisku, že zajištění stěžovatelky bylo jediným zákonným řešením situace, když stěžovatelka výslovně uváděla, že chce odjet do Německa, tudíž zde existovalo jasné nebezpečí jejího útěku. Žalovaná nespatořovala žádné překážky ve vycestování stěžovatelky. Stěžovatelce, jakožto těhotné ženě, byla věnována zvýšená pozornost a nadstandardní péče. Měla samostatný pokoj sama pro sebe, vybavený tak, aby odpovídal jejím specifickým potřebám, kdykoli mohla jít ven na procházku, jednou týdně si mohla jít nakoupit potraviny dle svých specifických potřeb. Pracovníci v ZZC Bělá- Jezová jsou připraveni i na řešení nenadálých situací v případech náhlých zdravotních problémů, či v očekávaných situacích u těhotných žen. Zpráva veřejné ochránkyně práv o tomto zařízení je v současné době neaktuální a neodpovídá skutečnému stavu. S ohledem na výše uvedené žalovaná navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

II.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 2. 12. 2015, č. j. 4 Azs 227/2015 – 53, řízení o kasační stížnosti přerušil podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Shledal totiž, že klíčovou otázkou pro posouzení věci samé je rovněž to, zda samotná skutečnost, že zákon o pobytu cizinců nevymezil objektivní kritéria pro posuzování vážného nebezpečí útěku cizince dle čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III, má za následek neaplikovatelnost institutu zajištění cizince. Tato otázka však byla v typově obdobném případě předložena Soudnímu dvoru Evropské unie (dále též „SDEU“) jako předběžná otázka usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 10 Azs 122/2015 – 88. Zodpovězení této otázky tak mělo pro posouzení tohoto případu rovněž zásadní význam, neboť i tuto otázku stěžovatelka namítala ve své kasační stížnosti.

[10] Vzhledem k tomu, že SDEU dne 15. 3. 2017 vydal rozsudek ve věci C-528/15, *Al Chodor*, o výše uvedené předběžné otázce, rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 48 odst. 6 s. ř. s. tak, že se v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky pokračuje.

pokračování

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] SDEU ve výše uvedeném rozsudku v bodech 38 - 46 konstatoval, že „podle Evropského soudu pro lidská práva přitom musí být veškeré zřavení svobody zákonné nejen v tom smyslu, že musí mít právní základ ve vnitrostátním právu, ale tato zákonnost se týká také kvalitativní stránky zákona a znamená, že vnitrostátní zákon dovolující zřavení svobody musí být při svém uplatňování dostatečně dostupný, přesný a předvídatelný, aby se zabránilo veškerému riziku svévole (v tomto smyslu viz ESLP, 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 125).

Podle související judikatury Soudního dvora je dále třeba zdůraznit, že cílem záruk ve vztahu ke svobodě zakotvených jak v článku 6 Listiny, tak v článku 5 EÚLP je zejména ochrana jednotlivce před svévolí. Aby bylo opatření spočívající ve zřavení svobody provedeno v souladu s tímto cílem, je tedy zejména zapotřebí, aby při něm nebyly orgány vedeny zřým úmyslem nebo snahou klamat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. února 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, bod 81).

Z výše uvedeného vyplývá, že zajištění žadatelů, což je závažný zásah do jejich práva na svobodu, je podmíněno dodržováním striktních záruk, jimiž jsou existence právního základu, srozumitelnost, předvídatelnost, dostupnost a ochrana před svévolí.

Pokud jde o první z těchto záruk, je třeba poukázat na to, že omezení výkonu práva na svobodu je v daném případě založeno na čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III ve spojení s čl. 2 písm. n) tohoto nařízení, které je legislativním aktem Unie. Posledně uvedené ustanovení pak odkazuje na vnitrostátní právo, v němž mají být vymezena objektivní kritéria svědčící o existenci nebezpečí útěku. V této souvislosti vyvstává otázka, jaký druh ustanovení splňuje zřývající záruky, tj. srozumitelnost, předvídatelnost, dostupnost a ochranu před svévolí.

V tomto ohledu je třeba – jak uvedl generální advokát v bodě 63 svého stanoviska – aby pravomoc dotyčných orgánů podle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III ve spojení s jeho čl. 2 písm. n) provádět individuální posouzení v souvislosti s existencí nebezpečí útěku byla vykonávána v určitých předem stanovených mezích. Proto je zásadní, aby kritéria definující existenci takového nebezpečí, které je důvodem pro zajištění, byla jasně vymezena závažným aktem, jehož uplatňování bude předvídatelné.

S ohledem na účel dotyčných ustanovení a na vysokou úroveň ochrany, jež vyplývá z jejich kontextu, může požadavky na srozumitelnost, předvídatelnost, dostupnost, a zejména na ochranu před svévolí splňovat jediné obecně závažný právní předpis.

Přijímání obecně závažných právních předpisů totiž poskytuje nezbytné záruky, neboť takový předpis upravuje závažným a předem známým způsobem rozhodovací prostor těchto orgánů při posuzování okolností každého konkrétního případu. Jak dále uvedl generální advokát v bodech 81 a 82 svého stanoviska, kritéria stanovená závažným právním předpisem jsou nejuhodnější pro účely externí kontroly posuzovací pravomoci těchto orgánů v zájmu ochrany žadatelů před svévolným zřavením svobody.

Z toho plyne, že čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III ve spojení s jeho čl. 28 odst. 2 musí být vykládány v tom smyslu, že ukládají povinnost, aby objektivní kritéria, na nichž se zakládají důvody, pro které je možné se domnívat, že žadatel může uprchnout, byla stanovena obecně závazným právním předpisem. Taková ustálená judikatura, jako je judikatura, o níž jde ve věci v původním řízení, která potvrzuje ustálenou praxi cizinecké policie, každopádně nemůže být dostačující.

Nejsou-li uvedena kritéria vymezena takovým právním předpisem, jako je tomu ve věci v původním řízení, musí být zajištění prohlášeno za protiprávní, což má za následek neaplikovatelnost čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III.“

[14] SDEU proto závěrem rozhodl takto: „Článek 2 písm. n) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve spojení s jeho čl. 28 odst. 2, musí být vykládány v tom smyslu, že členskými státy ukládají povinnost stanovit obecně závazným právním předpisem objektivní kritéria, na nichž se zakládají důvody, pro které je možné se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu, s nímž je vedeno řízení o přemístění, může uprchnout. Absence takového právního předpisu má za následek neaplikovatelnost čl. 28 odst. 2 tohoto nařízení.“

[15] V posuzované věci žalovaná zajistila stěžovatelku za účelem jejího předání do Rakouska podle nařízení Dublin III na základě § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném ke dni jejího rozhodnutí, podle něhož *policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství, policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.*

[16] Přímo použitelným předpisem dle tohoto ustanovení zákona o pobytu cizinců je nařízení Dublin III, jehož čl. 28 odst. 2 stanoví, že *členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.* Jednou z důležitých podmínek pro zajištění dle citovaného ustanovení tohoto nařízení tedy je, že u zajišťované osoby existuje vážné nebezpečí útěku.

[17] Nebezpečím útěku se podle čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III pro účely tohoto nařízení rozumí *existence důvodů, které se zakládají na objektivních kritériích vymezených právními předpisy, pro které je možné se v konkrétním případě domnívat, že žadatel nebo státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, na které se vztahuje řízení o přemístění, může uprchnout.*

[18] Zákon o pobytu cizinců ve znění účinném ke dni rozhodnutí žalované ani jiný zákonný předpis České republiky použitelný na posuzovaný případ však nevymezoval objektivní kritéria pro posuzování vážného nebezpečí útěku cizince dle čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III, což má s ohledem na výše uvedené závěry SDEU za následek nezákonnost zajištění cizince (stěžovatelky).

[19] Závěr krajského soudu, který aplikovanou vnitrostátní úpravu obsaženou v zákoně o pobytu cizinců neobsahující definici pojmu „vážné nebezpečí útěku“ neshledal nedostatečnou a považoval ji za vyložitelnou v souladu s nařízením Dublin III, proto neobstojí a je třeba plně přisvědčit námitce stěžovatelky, že vnitrostátní úprava nedefinovala dostatečným způsobem termín „vážného nebezpečí útěku“. Stěžovatelka tudíž nemohla být zajištěna za účelem jejího předání dle nařízení Dublin III. Z tohoto důvodu zároveň neobstojí ani rozhodnutí žalované. Opačný závěr by ostatně znamenal popření čl. 28 odst. 1 nařízení Dublin III, podle něhož členské státy nezajistí osobu pouze proto, že se na ni vztahuje řízení podle tohoto nařízení.

pokračování

[20] V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedený deficit zákona o pobytu cizinců byl s účinností od 18. 12. 2015 odstraněn novelizací tohoto zákona provedenou zákonem č. 314/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jímž byl v § 129 zákona o pobytu cizinců za odstavce 3 vložen nový odst. 4, který zní: „*Policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.* Tuto změnu zákona o pobytu cizinců však není možné v posuzované věci zohlednit, neboť podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a napadené rozhodnutí žalované bylo vydáno dne 31. 8. 2015, tj. již před účinností výše uvedené změny zákona o pobytu cizinců.

[21] Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí žalované mělo být krajským soudem zrušeno. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky v kasační stížnosti, neboť by to bylo nadbytečné. Tyto námitky totiž za situace, kdy je zjevné, že rozhodnutí krajského soudu i žalované je třeba zrušit a v řízení nebude možné pokračovat, již nemohou mít vliv na posouzení věci.

[22] Z příkazu k propuštění cizince ze zařízení pro zajištění cizinců ze dne 5. 11. 2015, č. j. KRPH-82895-61/ČJ-2015-050022, který žalovaná téhož dne zaslala zdejšímu soudu, je navíc zřejmé, že stěžovatelka tohoto dne byla propuštěna ze zařízení pro zajištění cizinců, a její zajištění tedy již netrvá.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] S ohledem na shora popsané důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu i přezkoumávané rozhodnutí žalované jsou nezákonné. Podle ustanovení § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. proto spolu s napadeným rozsudkem zrušil rovněž přezkoumávané rozhodnutí žalované s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před krajským soudem.

[24] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že žalované se vrací věc k dalšímu řízení. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 – 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž vyslovil, že „*po zrušení rozhodnutí žalované o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto*

způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyboštění zrušeno.“

[25] Z výše uvedených závěrů je třeba vycházet i v posuzované věci, neboť rozhodnutí žalované bylo vydáno podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a představovalo tak první úkon v řízení. Tyto závěry tak lze zcela nepochybně přiměřeně použít také v posuzovaném případě, kdy je zjevné, že stěžovatelka nemohla být zajištěna za účelem jejího předání podle nařízení Dublin III. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí žalované tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno.

[26] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. i rozhodnutí žalovaného, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. jí tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudních spisů však nevyplývá, že by jí v řízení o kasační stížnosti nebo v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Stěžovatelka totiž byla v řízení před krajským soudem zastoupena a kasační stížnost podala prostřednictvím Organizace pro pomoc uprchlíkům, jejímž předmětem činnosti je právní pomoc uprchlíkům. Stěžovatelka ostatně ani netvrdí, že by jí v této souvislosti vznikly náklady řízení. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že ani v řízení o kasační stížnosti ani v řízení o žalobě žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[27] Odměna zástupci stěžovatelky Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, který byl stěžovatelce k její žádosti ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 4 Azs 227/2015 – 10, jehož náklady tak nese stát, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava právního zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 11. 2015, podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za tento úkon náleží zástupci stěžovatelky odměna ve výši 2 x 3.100 Kč podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále zástupci žalobce náleží náhrada hotových výdajů (režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupci stěžovatelky náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování o tuto daň ve výši 21 %, tedy o 1448 Kč. Zástupci stěžovatelky tak bude vyplacena částka ve výši 8.228 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu